

tid, t. ex.: *Jag väntade l. och väl, men ingen kom.*

LÄNGODS, se *Länegods*.

LÄNGRE, a. kompar. af *Lång*. *Göra en klädning l.* En fjerdedel l. *Ett helt hufvud l.* — Adv. Kompar. af *Långt*. *L. bort, fram, in, ned, upp, &c.* *Bo l. bort. L fram på dagen. L fram i en bok*, ett stycke från ifrågarvarande ställe, närmare slutet. *Han får ej dröja l. än tre veckor. Han gick l. i den konsten än någon annan.* — Jfr. *Långt*.

LÄNGS ell. LÄNGS, adv. Utåt längden af ett föremål. *Stryka en katt l. ryggen. Fara på ångbåt l. floden. L., l. efter, l. utmed, l. vid*, på längden utefter kanten, brädden, stranden, t. ex.: *Segla l. stranden, l. efter, l. utmed, l. vid kusten, landet. Gå l. genom skogen*, genom den i hela dess längd. *Såga ett trä l. efter*, på längden.

LÄNGST, a. superl. af *Lång*. *L-a vägen. L-a natten. I det l-a*, så länge som möjligt, t. ex.: *Vänta i det l-a.* — Adv. Superl. af *Långt*. *L. bort, fram, in, inne, ned, o. s. v. L. i söder, i norr. L. bortifrån*, från det längst bort belägna hållet, o. s. v. *L. uppiifrån norden*, från aflägnaste trakt uppe i norden. (Fam.) *Heart skall ni gå som l?* Hvarv ämnar ni er? *L. före detta*, för mycket länge sedan.

LÄNGTA, v. n. 1. (af *Lång*) Med otålighet åtrå, önska sig, motse. *Jag l-r, att han skall komma, l-r efter hans ankomst. L. efter våren, efter förlossning. Alla l. efter honom*, att få se, träffa honom. *L. att komma bort* ell. blott *l. bort. L. hem*, med otålighet önska att komma hem. *Jag l-r att få höra, att få veta, huru det står till. L. ifrån jorden*, längta att komma derifrån. *L. till sitt fädernesland. L. in, ut, tillbaka.* — Syn. *Träna* efter.

LÄNGTAN, f. sing. indef. Otålighet åtrå att träffa en person, komma till en ort eller ernå en sak. *Brinna af l. efter någon. L. efter hemmet. L. efter förlossning.* — Syn. *Åtrå*.

LÄNGTANSVÅRD, a. 2. Som förtjenar att efterlängtas.

LÄNK, lä'ngk, m. 2. (i fornspråket *Leckr*) 1) Så kallas hvar och en af de små ringar, hvaraf en kedja består. — 2) (fig.) Föreningsband.

LÄNKÅ, lä'ngka, v. a. 1. (t. *lenken*) Leda, foga, styra, skicka. *L. talet på något annat. L. allt till det goda. Gud l-r människornas öden.* — *L. ihóp, tillsammans*, sammanfoga, förknippa. — *L. sig, v. r.* Rätta sig, foga sig, jemka sig. *L. sig efter en annans vilja.* — *Länkande, n. 4. o. Länkning, f. 2.*

LÄNKKULA, lä'ngkkula, f. 1. (krigsk.) Med en messings- eller ståltråd hoplänkade blykulor.

LÄNS, lä'nns, adj. oböjl. (t. *lens*) 1) (sjöt.) Uttömd på vatten. *Pumpen är l. Pumpa l.* — 2) (fig. fam.) Som lider brist på något. *Vara l. på penningar.* [Lens.]

LÄNSA, lä'nnsa, v. a. 1. Göra läns. Brukas äfv. i fig. mening. *L. pumparna.* (Fig.) *L. någon på penningar.* — V. n. (sjöt.) *Pumpen l-r*, såges, då den under pumpning gifver ett snarande ljud, hvilket är ett tecken, att vattnet minskas. *L. undan*, segla så, att vinden kommer rätt aktet ifrån. [Lens.]

LÄNSAFGIFT, lä'nsvjift, f. 3. Afgift till länsherre.

LÄNSBOKHÅLLARE, m. 3. Tjensteman, som, i egenskap af landskamererarens närmaste biträde, speciellt reviderar alla till landskontoret inkom-

mande räkningar samt uppgör bokslutet eller Landsboken.

LÄNSBREF, n. 3. Urkund, som innehåller villkoren för af landsherre gjordt öfverlåtande af ett län till en person.

LÄNSED, lä'ns-éd, m. 3. Ed, hvarigenom länstagare förbinder sig till lydnad, trohet och tjenstskyldighet emot sin länsherre.

LÄNSFÖRBINDELSE, f. 3. Den förbindelse, hvari länsinnehafvare står till länsherren.

LÄNSFÖRFATTNING, f. 2. Det slags statsförfattning, då regenten står i länsberrligt förhållande till de högsta och mäktigaste i staten, hvilka åter i sin ordning äro länserrar i förhållande till sina vasaller.

LÄNSHERRE, m. 2. pl. — *herrar.* Den, af hvilken någon såsom länsinnehafvare beror.

LÄNSHERRLIG, a. 2. Som tillhör eller har afseende på en länsherre. *L-a rättigheter.*

LÄNSHERRSKAP, n. 3. o. 5. Det förhållande, hvari länsherre befinner sig till den, som af honom innehar län, och de rättigheter, som deraf följa.

LÄNSHÖGHET, f. 3. Inbegreppet af statsmaktens rättigheter öfver i landet befintliga län.

LÄNSINNEHAFVARE, m. 3. Innehafvare af förläning.

LÄNSKARTA, f. 1. Karta öfver ett län. [— charta.]

LÄNSMAN, m. 3. pl. — *män.* 1) (fordom) a) Innehafvare af en utaf konungen gifven förläning. — b) Landshöfding. — 2) (nu) En kronans lägre uppboordsbetjent, hvilken tillika är polistjensteman inom ett mindre landtdistrikt. — 3) (skämtv.) Qvarliggende lemning af ej utbrunnen tobak på bottnen af en tobakspipa.

An m. Ordet uttalas för bem. 1. *lä'nsmann*, för bem. 2. o. 3. *lä'nsmann*.

LÄNSNOTARIE, m. 3. Landssekreterares biträde med kansligromålen, ett slags sekreterare hos konungens befallningshafvare.

LÄNSPLIGT, f. 3. Länsinnehafvares pligt emot länsherren. *Bryta sin l.*

LÄNSPLIGTIG, a. 2. Som står i länsförbindelse till någon.

LÄNSREGERING, f. 2. Se *Länsstyrelse*.

LÄNSRIKE, n. 4. Rike, der länsförfattning är stadgad och gällande.

LÄNSRÄTT, m. sing. Inbegreppet af de lagar, som bestämma rättsförhållandet emellan länsherre och länsinnehafvare.

LÄNSSAK, f. 3. Sak, mål, som hör under länsrätten.

LÄNSSTAT, m. 3. Samteliga embets- och tjenstemän samt betjente, som tillhöra den civila förvaltningen i ett län.

LÄNSSTYRELSE, f. 3. Styrelse öfver ett län, bestående af landshöfdingen, landssekreteraren och landskamereraren.

LÄNSTOL, lä'nnstöl, m. 2. (t. *Lehnstuhl*) Stol med hel rygglänning och sidostöd. [Ländstol.]

LÄNSVÄSENDE, n. sing. Se *Länsförfattning*.

LÄNTAGARE, m. 3. En, som af länsherre emottager eller innehar en förläning.

LÄPP, m. 2. 1) Benämning på hvardera af de båda ansigtets delar, som tillsammans bilda munnen. *Ófra, nedra l-en.* Såges äfv. i fråga om vissa djur. *Hänga l.*, egentl.: låta nedre läppen hänga ned; (fig. fam.) gå och se nedslagen eller ond ut. (Fig. fam.) *Falla på l-en*, vinna ens tycke, t. ex.: *Det vinet faller honom på l-en.*